

РОЗРОБКА СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПЕРЕКЛАДНОГО УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВНИКА З ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Стребкова О.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, вул. Пушкінська, 79/2, тел. 707–63–60,
e-mail: strebkova@ro.ru*

Комп'ютерна лексикографія як галузь прикладної лінгвістики є особливим напрямком у практичній лексикографії зі своїми власними підходами не тільки відображення, але і до змісту словника. Отже, можна сказати, що «електронний словник - це особливий лексикографічний об'єкт, в якому можуть бути реалізовані і введені в обіг продуктивні ідеї, не затребувані з різних причин в паперових словниках». Електронні словники мають ряд очевидних і істотних переваг у порівнянні зі словниками традиційними. Сучасні електронні словники не тільки значно перевершують за обсягом книжкові, але і допомагають заощадити час. З технічної точки зору, електронний словник – комп'ютерна база даних, яка містить особливим чином закодовані словникові статті, які дозволяють здійснювати швидкий пошук потрібних слів (словосполучень, фраз).

Словники виконують інформативну та нормативну функції: вони універсальні інформаційні джерела для розуміння того чи іншого явища та найточніша консультація щодо мовних норм.

Основними критеріями у процесі створення словника є великий обсяг, раціональний, продуманий спосіб подачі словникового матеріалу, швидкий та зручний пошук потрібного слова. Створення кожного словника, незалежно від його типу і призначення, розпочинається ретельним відбором реєстрових слів (лексичних одиниць), які або витлумачуються, або перекладаються.

Базовою одиницею словника вважається словникова стаття – кожен окремий об'єкт опису словника і співвіднесені йому словникові характеристики. Сукупність словникових статей і становить основний текст словника (інакше базу даних словника).

Сучасні комп'ютерні технології істотно спростили процес збору і зберігання лексикографічної інформації, використовуючи базу даних, яка є аналогом каталожної картки. На відміну від традиційних методів, бази даних дають можливість автоматично сортувати інформацію, відбирати потрібні приклади і об'єднувати їх у різні групи. Після підготовки словникової картотеки – етап складання словникової статті. Словникова стаття вводиться в базу даних, яка стає основою для створення словника. Редагування статей також здійснюється в базі даних, що значно скорочує час розробки словника.

Структура словникової статті спеціалізованого перекладного українсько-англійського словника з текстильних матеріалів виглядає наступним чином:

Вхідне слово (українська лексема)

Заголовна форма слова: *Бавовна*;

Граматична інформація: [*баво́вна*], жін.;

Дефініція, містить словесний опис поняття, яке номінує термін (у разі потреби з елементами енциклопедичного пояснення).

1) поняття: *Волокно бавовнику, з якого виробляють пряжу і т. ін.*;

2) вид: *нитка, зерно, канат/мотузка, шнурок.*

Зона перекладних еквівалентів (англійська лексема)

Перекладні еквіваленти англійською мовою (передають однаковий обсяг інформації та є функціонально рівнозначними).

Заголовна форма слова: *Cotton*;

Граматична інформація: [*'kɒtn*];

Дефініція: 1) *A cloth or thread made from cotton fibres*;

2) *thread, grain, rope, string.*

Для створення бази даних слів електронного словника з текстильних матеріалів, була обрана реляційна СУБД MS Access. При розробці бази даних словника з текстильних матеріалів, була побудована таблиця яка налічує більше 100 слів.

Словник призначено для:

– перекладачів-філологів, які працюють із вузькоспеціальною технічною термінологією, пов'язаною з виробництвом та експлуатацією текстильних матеріалів;

– лексикографів, котрі створюють вузькоспеціалізовані термінологічні словники;

– студентів-філологів, що вивчають курс практичної лексикографії.

Список літератури

1. *Дорошенко С.І.* Загальне мовознавство. Підручник. – Вид. Київ, 2006 – 289 с.
2. Словотворення: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukr-mova.at.ua/index/slovotvorennja/0-7>
3. Лексикографія: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.lntu.info/book/fof/ippy/2010/10-166/page8.html>
4. Предмет лексикографії. Типи словників: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/10882--13-predmet-leksikograf-tipi-slovnkv.html>
5. Лексикографическая концепция: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lab314.brsu.by/kmp-lite/kmp2/OTT/tLecture/tLexGraphCon.htm>
6. Структура словарной статьи: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slovari.ru/default.aspx?s=0&p=2644>
7. Системы управления базами данных: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lessons-tva.info/edu/e-inf2/m2t4.html>